

LBRIS

We know
books

Părintele Efrem Triandafilopoulos

Miridele frumuseții

Traducere din limba greacă:

Manolache Marian

EDITURA EGUMENITA

2022

Cuprins

Prolog	5
Sfinții în viața Bisericii	9
Miridele frumuseții	13
Cingătoarea arzătoare a inimii mele	29
Osmoza mântuitoare	37
Dansul lui Felix peste valuri	51
Desenând cu cărbune aprins	75
Poezii vechi și proze poetice	83
Baza militară	89
Plimbarea	93
Monolog	95
Singur	97

mișcare „anarhică”, lăuntrică, o dispoziție specială, care a rămas în final nezdrunctă, au șters toate plăcerile lumii prin „H”-ul crucii lui Hristos. În acest fel se împlinesc viața lor și se pun în lucrare harismele în viscerele Bisericii Ortodoxe a lui Hristos, așezându-le întotdeauna pe Masa Vieții, ca dobândă pentru iubirea fraților.

Miridele frumuseții

Dincolo de discuțiile consacrate termenilor și definițiilor credinței, dogmelor, analizelor, sintezelor, comparațiilor, poziționărilor, înclinațiilor etc., esențialul este că ceea ce te atrage la un sfânt și te face să te predai în mâinile lui fără condiții și limite ca să te ducă la Hristos este sentimentul libertății care-l inundă ca iubire răstignită și faptul că te primește așa cum ești, fără chinul cercetării și analizei. „Bine este nouă să fim aici”, zici, și te lași dus. Unde „aici”? În inima sfinților care, desfăcându-se înaintea iubirii nemărginite a lui Dumnezeu, îi primește pe toți. Inima lor este un palat adevărat, un balansoar al bucuriei, alcătuit dintr-un material vârtos, care pe de o parte te odihnește, pe de altă parte nu te lasă să cazi și să deznădăjduiești.

Sfântul te poartă spre dorința generoasă de a lupta și de a te lovi fără milă pe tine însuși. El nu te strivește, nu te face țândări, nu-și bate joc de tine, nu te desființează, nu te umilește. Să spunem NU acelor stări nevrotice, vinovății

și spaima legate de păcat, acelor păreri teologice înfricoșătoare particulare, ale așa numiților „sfinți” care se chinuie pe ei înșiși, ca și pe ceilalți, punând cugetarea personală deasupra Bisericii.

De obicei, când auzim despre sfinți, ni-i închipuim ca pe niște ființe supranaturale, ca pe niște existențe utopice. În mod special, pe oamenii pe care dorim să-i numim „ai Bisericii” ni-i imaginăm realități duhovnicești netrupești, nemateriale, care, cel puțin în chip inconștient, arată și o respingere față de tot ceea ce este trupesc, material. Ai zice că într-o parte există numai materie, în timp ce în cealaltă parte numai duh nedefinit. Aceste două poziționări sunt întotdeauna în rivalitate, diferențiate una față de cealaltă, mereu idealizându-se duhovnicescul și subestimându-se materialul. Constatarea la care am ajuns ne dezvăluie că independent de ceea ce declarăm ca fiind Ortodoxia, mentalitatea noastră deviază spre nestorianism sau monofizitism, și aceasta se traduce ca distanțare a dogmei de morală, adică unele zicem și altele trăim, unele credem și altele facem. De exemplu, împărțirea sferelor, a chestiunilor și a perioadelor de timp în „sfinte” și „întinate”, sau preocuparea permanentă doar cu chestiunile duhovnicești și deloc cu cele lumești, ascunde un gen de astfel de per-

vertiri nestoriene și monofizite. Din fericire însă, la antipodul plastografiilor vieții duhovnicești de mai sus, Hristos ne oferă exemplele Întrupării Lui în istorie, „răvașele” tainice ale iubirii Sale – să ne fie iertată comparația – sfinții. Aceștia sunt cei care întotdeauna și în tot locul se află întregi în Hristos, fără rețineri și dispute. Sfinții ne răcoresc sau ne încălzesc, ne mângâie sau ne dăruiesc răbdare, în timp ce alteori ne salvează, ne călăuzesc și ne țin cu putere lângă liman, care este Biserica Ortodoxă a lui Hristos.

Sfinții sunt oamenii autentici ai fiecărei epoci, oamenii „frumoși”, maturi, oamenii momentului, plini de maturitate duhovnicească și sufletească. În lucrarea de față ne vom referi la patru dintre acești sfinți contemporani ai epocii noastre.

Sfântul Porfirie Kavsokalivitul, „Sfântul Poli-clinicii din Atena”, „Sfântul pustiului și al cetății”, vorbea despre iubirea lui Hristos care-i mistuia atât de mult măruntaiele, încât jinduia să meargă la hipioții din Matala Cretei, ca să-L propovăduiască pe Hristos. Uneori, turiștilor europeni cărora le era ghid le preda în autocar Rugăciunea lui Iisus, iar aceia îl aclamau: Porfirie!... Porfirie!, și-l căutau peste tot când lipsea. În persoana Sfântului Părinte se va materializa ceea ce va scrie mai

târziu ziarul parizian „Le monde” în epoca în care Grecia era înscrisă oficial în Uniunea Europeană (1981): „Europa primește țara Filocaliei!”. Încercat precum aurul în topitoare, Părintele te vedea pe dinăuntru, și era firesc pentru el să privească așa. În acest fel a trăit în Dumnezeu. În timp ce tu ești chior duhovnicește, acela pătrunde în inima ta prin ușile închise, cu noblețea ageră a lui Hristos. Istovit de ispite negrăite, îți zâmbea cu surâsul adevărat al cerului senin. În tinerii nopții și în motocicliștii respingători vedea intenția pruncilor fericiți de către Hristos, în timp ce în cei inițiați în slujbele bisericesti chiar din pântecel mamei lor, descoperea otrava aducătoare de moarte a autosuficienței și a mândriei, ca și cum ar fi fost vorba de cineva care urma să primească galoanele din vechime pe umerii lui, și trăgea clopoțelul de alarmă.

Nimic neautentic nu rezistă lângă un sfânt a cărui minte străbate inimile, dar și munții, și zidirile, și mările, și cerurile și continentele. Sfântul Porfirie dobândise harisma specială a „mass-mediei” duhovnicești.

Se mustra pe sine însuși când, tânăr fiind, voia în vremea spovedaniei să aplice Pidalioul. Mustra în chip bun și pe preoți pentru didacticismul lor nesuferit, așa cum zicea, stăruind că

tăcerea și exemplul personal care, ca și rugăciunea tainică pentru credincioși, dau rezultatele cele mai sigure.

Fiind cu adevărat un om universal, în toată plenitudinea ecumenică, un duhovnic experimentat, îi cuprindea pe toți în inima lui: „Suntem una și cu cei care par că sunt în afara Bisericii, totul este iubire în Hristos”, zicea, arătând cu înțelepciune că nici dogma, nici credința, nici faptele nu te mântuiesc dacă intenția ta nu este dreaptă și corectă, dacă te folosești de ele doar ca să te proiectezi pe tine în mod special, de obicei inconștient.

Medita la toate, „mistuind” cărțile de cult ale Bisericii. Având cuget ortodox, se situa exact în centrul Civilizației, cercetându-i pe toți și pe toate. Uneori vizita și scena lirică, însoțit de un fiu duhovnicesc, unde „a văzut” o dată, în extaz, duhul muzicianului a cărui lucrare se interpreta în acel ceas, tresărind mulțumit de execuție, așa cum ne povestește părintele Anania Kustenis.

Stăruia să avem un suflet sensibil, artistic, pe care să-l cultivăm prin plimbări în natură, prin observarea păsărilor și a florilor, prin prietenii frumoase. Recomanda familiilor să meargă la mare, la înot, încât să aibă un trup sănătos și o dispoziție veselă. „Dumnezeu nu vrea lângă El

oameni molatici”, obișnuia să spună, ci suflete cultivate, care să zboare precum fluturii în tot locul. Îndemna ca rugăciunea lui Iisus să se rostască neîncetat de către credincioși, dar blând și cu încredere în Hristos.

Propunea să nu atacăm frontal patimile, ci să le disprețuim și să le trecem cu vederea, pășind mai aproape de Hristos. Era iluminat de lumina necreată a Mântuitorului, caracterizând-o, într-o omilie consemnată pe casetă, ca fiind asemenea cerului senin. Sfântul ne-a înfrumusețat viața, și Îi mulțumim lui Dumnezeu că ni l-a dăruit. Acum, fiind purtător de lumină, continuă să facă același lucru mai intens, liber de constrângerea spațiului și a timpului. De aceea spațiul și timpul nostru se preschimbă în binecuvântare, Sfântul însoțindu-l în chip nemincinos pe cel care-l cheamă.

***

Al doilea sfânt al zilelor din urmă, o întrupare autentică a smereniei, este cuviosul Iacov Tsalikis. Era părintele iertării, pentru că jumătate din cuvintele pe care le rostea se reduceau la această expresie: „Iertați-mă!”.

A fost nedreptățit și a suferit mult în viață, așa cum este firesc să se îndurereze toți oameni

învăluți de trup, îndeosebi cei care purced pe drumul anevoios al sfințeniei în Hristos. S-a întristat peste măsură în vremea morții mamei lui și s-a „conformat” prin intervenția Harului dumnezeiesc.

Blândețea și sensibilitatea caracterului său, dulceața în exprimare și jinduirea după rugăciune se întrezăreau în persoana lui de departe. Ne-iubirea de arginți, înainte-vederea și discernământul, ca și iubirea de ascultare, împodobeau cu tărie vatra „nimicniciei lui”. Conform mărturiei episcopului său, se numea pe sine „câine mort care pute”, și credea acest lucru.

Alerga în ajutorul mulțimilor de oameni, sprijinindu-i în greutățile lor cu îmbrăcăminte și încălțăminte, dar și cu bani. În principal însă, rugăciunea era cea care îndupleca mila dumnezeiască și îi mângâia pe cei nevoiași. Îndrăzneala rugăciunii sale lua deseori forma unui dialog viu cu ocrotitorul și păzitorul mănăstirii, cuviosul David Bătrânul. A văzut dinainte alegerea pe tronul martiric al Fanarului a Prea Fericitului Patriarh Ecumenic Bartolomeu, precum și greutățile care au precedat-o, și care după ce au fost depășite prin mijlocirea minunată, confirmată, a sfântului David, au constituit un bun prilej de a-L preamări pe Dumnezeu.

Mii de oameni au aflat mângâiere sub epitrăhul lui, spovedania fiind o latură a slujirii sale preoțești prin care se arăta limpede umbrirea Harului dumnezeiesc, care-i dăruia pe măsură, de fiecare dată când vedea un suflet că se roagă, ochi îndoiți, ca să discearnă lucrurile de care avea nevoie.

Până și modul în care mergea arăta o ușurință trupească ce te făcea să crezi că nu merge pe pământ, după anumite mărturii.

Foarte importantă este mărturia făcută în predica sa de către Înaltpreasfințitul Pavel, Mitropolit de Sisanios și Siatistis, despre tema sensibilă a spovedaniei, care-i viza pe acei preoți implicați în slujirea sufletelor ca duhovnici: „Niciodată Sfântul Iacov n-a folosit expresia «fiul meu duhovnicesc», știind în chip evident mai bine decât noi, cei care în vremurile din urmă facem de obicei abuz de acest cuvânt – «bătrân, părinte duhovnicesc» sau orice alt cuvânt asemănător –, că fiii sunt în primul rând ai lui Hristos, nu ai noștri, iar ca duhovnici suntem datori să trăim pe viu acest lucru, nu doar să-l cunoaștem teoretic. Să-i trimitem lui Hristos pe copiii noștri, nu să facem tabere în jurul unui „bătrân”, „duhovnic”, sau al altuia, creând astfel medii bolnăvicioase, în care ne cultivăm propria persoană,

care clatină și „sfâșie” poporul lui Dumnezeu pe care se presupune că-l slujim.

Preafericitul întru odihnă, Antonie, Mitropolit de Sisania și Siatistis, cunoscut în spațiul grecesc, și nu numai, atât pentru viețuirea sa sfântă, cât și pentru cercetarea exhaustivă a Sfinței Scripturi și a Sfinților Părinți, așa cum reiese și din predicile sale, în care face trimiteri la multe opere și versete, spunea cândva că în decursul a două ore de discuție cu Sfântul n-a descoperit nici măcar o greșală dogmatică. Și a continuat: „era firesc să se întâmple așa, deoarece Bătrânul trăiește cele pe care le spune și le crede!”.

***

Încă un dar al lui Dumnezeu făcut epocii noastre, epoca „foametei și a secetei”, așa cum ar zice Sfântul Ioan Gură de Aur, este cuviosul Paisie Aghioritul, transmitătorul tradiției filocalice și al cugetării ascetice al Tărâmurilor pierdute din podișurile și șesurile Capadociei, pe care le-a adunat Bătrânul și nașul lui de botez, cuviosul Arsenie Capadocianul.

Sfântul Paisie a consemnat viața sfântului Arsenie atât de artistic, încât Nikos Pentzikis, Arhontele preparator al Sfântului și marelui Mir al Bisericii celei mari a lui Hristos, o personalitate